

Staatssteun Nieuws

14 december 2023 – Nieuwe de-minimis regels

Veel overheden in Nederland gebruiken bij relatief lage steunbedragen de steunvorm **de-minimis** (het Latijnse woord voor klein). Basisgedachte achter de-minimis steun is dat beperkte steun (nu tot een maximaal bedrag van € 200.000 per ondernemer per 3 fiscale jaren) een verwaarloosbaar effect heeft op de internationale handel. En geen effect op de handel betekent geen staatssteun. Gisteren (**13 december 2023**) heeft de Europese Commissie een **nieuwe algemene de-minimis verordening** aangenomen. De nieuwe de-minimis-verordening gaat op 1 januari 2024. We zien twee belangrijke wijzigingen. Ten eerste gaat het bekende plafond van € 200.000 in drie fiscale jaren omhoog naar **€ 300.000**. Na 16 jaar ongewijzigd te zijn geweest is dit vooral een inflatiecorrectie, de Commissie ziet dit niet als een verruiming. Ten tweede krijgen lidstaten de verplichting om een **centraal de-minimis register** op te zetten, dat moet op 1 januari 2026 in elk land draaien. De lidstaten krijgen dus 24 maanden om dat op te tuigen.

Is dit goed nieuws, **kan de vlag uit**? Dat is maar de vraag. In deze nieuwe de-minimis verordening verwijst de Commissie nadrukkelijk naar het **pompstation-arrest** van het Europese Hof van Justitie (Arrest van het Hof van Justitie van 13 juni 2002, Nederland/Commissie, C-382/99). We nemen u nog even mee naar de problematiek daarachter. Voor reguliere de-minimis steun geldt dus een nieuw plafond van € 300.000 in 3 jaar. Als dit plafond is bereikt, mag aan de onderneming geen verdere de-minimissteun worden verleend. Het makkelijkst is de-minimis te zien als een emmer, waarin elk jaar mogelijk de-minimis steun instroomt en na 3 jaar de-minimis steun er weer uit stroomt. En die emmer mag nooit overlopen. Voor landbouw-, visserij- en transportbedrijven gelden veel lagere de-minimis plafonds, reden daarvoor is dat in deze sectoren relatief veel kleine bedrijven actief zijn (de impact van steun per ondernemer relatief is groter).

Nu heeft iedere ondernemer dus een soort eigen **de-minimis emmer**. En deze moet de betrokken ondernemer delen met zijn of haar moeder- en dochterbedrijven. Je kijkt dus niet bijvoorbeeld per inschrijving in de Kamer van Koophandel, maar je moet naar eigendomsstructuren kijken, naar stemrechten en overeenkomsten. Kleine zelfstandige ondernemingen die een exclusieve prijsovereenkomst aangaan met een grote holding, worden door het Europese Hof van Justitie geacht hun rekening en risico te delen en moeten om die reden hun de-minimis emmer delen. Dit is bijvoorbeeld aan de orde bij franchise contracten, zoals pompstations (daar ging dat Hof-arrest over). Maar dit is evengoed aan de orde bij melkveehouderijen, die meestal lid zijn van een melkcoöperatie en daarmee uit de-minimis optiek samen één onderneming zijn. Ook gelden er ingewikkelde top-up bepalingen, dat de-minimis rekenkundig wel meetelt als staatssteun als er andere staatssteun op dezelfde subsidiabele kosten worden verstrekt. De strikte cumulatierregels rondom de-minimis zijn niet bij iedereen goed bekend. Ook communiceren overheden vaak maar beperkt richting begunstigden van de-minimis steun over deze ingewikkelde rekenregels.

In de Nederlandse praktijk wordt kleine steun regelmatig onder de vlag van de-minimis **buiten de staatssteunregels** geplaatst. Dat lijkt voor het betrokken individuele overheidsloket een vlotte en eenvoudige methode. En die steunverstreckende overheid schuift de verantwoordelijkheid voor cumulatie van de-minimis meestal door naar de begunstigde van de steun. Die moet dan een zogeheten **de-minimis verklaring** tekenen, met een verklaring dat de betrokken onderneming niet meer dan € 300.000 heeft ontvangen in drie jaar tijd. In

kleine regeltjes staat dan wel vermeld dat iedereen de verordening moet volgen en de bijbehorende jurisprudentie, maar ondernemers kennen doorgaans die spelregels niet in detail. Ook die ingewikkelde cumulatierregels leveren een hoop complexiteit op. Veel mkb ondernemers maken gebruik van BMKB steun bij leningen, daarin zit altijd een de-minimis component verstopt, die kan je narekenen, maar doen bedrijven dat ook? En zet elke overheid dat netjes in het nieuwe nationale register? Dat register levert **schijnstatistiek** op: want de verbindingen in het register (tussen verbonden ondernemingen en ondernemingen met prijsafspraken) zullen ontbreken. Dan krijg je cijfers waar je niets aan hebt.

In werkelijkheid levert toepassing van de-minimis **een hoop rechtsonzekerheid** op. Dat is onwenselijk voor zowel steungevers als steunontvangers. Nodig is dat echter niet. Het reguliere staatssteun recht (zoals de AGVV) biedt doorgaans voldoende mogelijkheden rechtmatig staatssteun te verschaffen met lichte administratieve lasten. De rechtszekerheid van rechtmatige staatssteun is vaak groter dan die kwetsbare, ingewikkelde en wankelende de-minimis route. Ons advies is de-minimis uitsluitend te gebruiken als **juridische noodoplossing** als het reguliere staatssteun-recht tekortschiet. De rechtszekerheid bij toepassing van de reguliere staatssteun regels is veel groter, zowel voor de overheid als voor de ondernemer. Ontvang je een verzoek tot het tekenen van een de-minimis verklaring? Dan is dat vaak een teken dat de betrokken overheid onvoldoende op de hoogte is van de staatssteunregels. Pas dan op, want het financiële risico ligt bij de begunstigde!

Meer informatie:

Melvin Könings

06 4262 7976

melvinkoenings@lysiasadvies.nl